

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра теорії та методики дошкільної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“___” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика проведення занять з народознавства

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність 012 «Дошкільна освіта» _____
(шифр і назва спеціальності)

Факультет Педагогічний _____
(назва інституту, факультету)

Робоча програма з дисципліни «Методика проведення занять з народознавства» для студентів галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальністю 012 «Дошкільна освіта». „___” _____, 20__ р. – __ с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

Протокол від “___” _____ 20__ р. № ___

Завідувач кафедри _____

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

“___” _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “___” _____ 20__ р. № ___

“___” _____ 20__ р.

Голова _____ (_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-4-й	3-4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		6-7-й	6-7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента	Освітній рівень: перший(бакалаврський)	28 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	14 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		116 год.	154 год.
Індивідуальні завдання: - год.			
Вид контролю: залік (6 семестр), екзамен (7 семестр)			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36%:64%

для заочної форми навчання – 14%:86%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити майбутніх педагогів з витоками українського народознавства для подальшого творчого використання у навчанні і вихованні дітей дошкільного віку; розширити уявлення студентів про українське народознавство, засоби, форми та методи використання народознавчого матеріалу у педагогічній практиці; навчити складати конспекти занять з ознайомлення з народознавством, сценарії розваг, національних свят; ознайомити з передовим педагогічним досвідом в галузі дошкільної освіти.

Завдання: ознайомити студентів з теоретичними засадами та історією української народної педагогіки; ознайомити студентів з українською національною культурою, символікою, оберегами, звичаями, традиціями; сприяти оволодінню студентами практичними вміннями й навичками роботи з дітьми для ознайомлення з народознавством.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

знати

- 1) теорію та історію народної педагогіки;
- 2) народознавчі поняття, народну термінологію;
- 3) основи передового педагогічного досвіду з народознавства в дошкільній освіті;
- 4) зміст ознайомлення дітей з рідним краєм, національною культурою, традиціями, звичаями;
- 5) як здійснювати наукову роботу з художніми текстами, народознавчою літературою;
- 6) як складати сценарії свят, розваг, вечорів, розробляти плани-конспекти занять;
- 7) володіти текстовим матеріалом з народознавства (прислів'я, приказки, загадки, утішки, забавлянки, мирилки, голосилки, легенди, оповідки, ігри тощо) відповідно до кожної вікової групи;
- 8) актуальні проблеми становлення та розвитку українського народознавства;

вміти

- 1) складати конспекти занять, сценарії розваг, народних свят з народознавства;
- 2) добирати необхідний для роботи матеріал (прислів'я, приказки, загадки, утішки, забавлянки, мирилки, голосилки, легенди, оповідки, ігри тощо) відповідно до кожної вікової групи;
- 3) використовувати методичну літературу;
- 4) використовувати наукові розробки вчених у практичній діяльності;
- 5) планувати навчально-виховну роботу з дітьми;
- 6) аналізувати, зіставляти та знаходити найефективніші шляхи ознайомлення дітей з народознавством.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що

використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-09 Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти

ПР-15 Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні компетентності (КЗ):

КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

II. Фахові компетентності спеціальності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна “Методика проведення занять з народознавства” пов'язана з історією України, українознавством, народознавством, дитячою літературою, дошкільною педагогікою, історією педагогіки, фаховими методиками.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний

Тема 1. Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.

Джерела народної педагогіки. Предмет і завдання МПЗЗН. Вплив рідної мови на виховання дітей. Принципи МПЗЗН.

Тема 2. Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства.

Розвиток етнопедагогіки у ХІХ ст. Ідеї народного виховання у творчості українських письменників. Розвиток етнопедагогіки у ХХ ст.

Тема 3. Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.

Завдання методики проведення занять з народознавства. Зміст ознайомлення дітей з народознавством в дошкільному закладі.

Тема 4. Обряди, звичаї, традиції українського народу.

Свято. Традиція. Звичаї. Обряди. Історія виникнення та розвиток української обрядовості. Історичні традиції, обряди та сучасність.

Тема 5. Побут українського народу.

Українська національна іграшка, її види. Український національний одяг. Український національний посуд. Українська національна кухня. Предмети домашнього вжитку. Методика ознайомлення дітей з побутом України.

Змістовий модуль 2. Методично-професійний

Тема 6. Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.

Народні промисли, ремесла, мистецтво, їх характеристика. Прилучення дітей до народних ремесел. Ознайомлення дітей з українською скульптурою.

Тема 7. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.

Жанрові особливості української фольклористики. Колісанки і забавлянки. Скоромовки та лічилки. Методика ознайомлення дітей з малими жанрами українського фольклору.

Тема 8. Українська казка в дошкільному закладі.

Жанрові особливості української народної казки. Види казок. Надокучливі казки, легенди. Форми, методи та прийоми роботи з казкою.

Тема 9. Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.

Специфіка української народної календарно-обрядової пісні. Види обрядових пісень. Спільна робота дитячого садка та сім'ї в ознайомленні дітей з піснею. Коломийки, їх характеристика та методика ознайомлення.

Тема 10. Українські національні народні ігри в дошкільному закладі.

Характеристика народних ігор, їх особливості. Історія виникнення та розвиток українських народних ігор. Народні хороводні ігри. Рухливі народні ігри. Методика ознайомлення дітей з народними іграми.

Тема 11. Методика ознайомлення дітей з символами України.

Історична та державна символіка України. Народні обереги України, їх характеристика. Рушник – фольклорний символ України. Методика ознайомлення дітей з символікою в різних вікових групах.

Тема 12. Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями.

Сім'я. Рід. Родина. Родовід. Культура родинних стосунків. Сімейні свята та традиції. Методика ознайомлення дітей з сімейними святами.

Тема 13. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.

Рідний край. Україна. Батьківщина. Природний колорит України. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.

Тема 14. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.

Поняття про метеорологію. Народні сезонні прикмети. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний													
Тема 1. Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.	12	2	2	-	-	8	10	2	-	-	-	12	
Тема 2. Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства	14	-	2	-	-	12	8	-	2	-	-	12	
Тема 3. Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.	12	-	2	-	-	10	8	-	-	-	-	12	
Тема 4. Обряди, звичаї, традиції українського народу.	12	2	2	-	-	8	9	2	-	-	-	12	
Тема 5. Побут українського народу.	14	4	4	-	-	6	10	-	2	-	-	10	
Тема 6. Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.	14	2	4	-	-	8	4	-	2	-	-	10	
Тема 7. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.	12	2	2	-	-	8	6	2	-	-	-	10	
Разом за змістовим модулем 1	90	12	18	-	-	60	90	6	6	-	-	78	

Змістовий модуль 2. Методично-професійний												
Тема 8. Українська казка в дошкільному закладі.	16	4	4	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 9. Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.	12	2	2	-	-	8	14	-	2	-	-	12
Тема 10. Українські національні народні ігри в дошкільному закладі.	14	2	4	-	-	8	12	2	-	-	-	10
Тема 11. Методика ознайомлення дітей з символами України.	12	2	2	-	-	8	14	-	2	-	-	12
Тема 12. Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями.	12	2	2	-	-	8	14	2	-	-	-	12
Тема 13. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Тема 14. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	90	16	18	-	-	56	90	6	8	-	-	76
Усього годин	180	28	36	-	-	116	180	12	14	-	-	154

5. Теми практичних (семінарських) занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний		
1	<p>Тема. Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.</p> <p>1. Джерела народної педагогіки.</p> <p>2. Предмет і завдання МПЗЗН.</p> <p>3. Вплив рідної мови на виховання дітей.</p> <p>4. Принципи МПЗЗН.</p>	2
2	<p>Тема. Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства</p> <p>1. Принцип народності в педагогіці К.Д.Ушинського, І.І.Срезневського.</p> <p>2. Популяризація народної педагогіки українськими письменниками.</p> <p>3. Внесок О.Духновича в розвиток народної педагогіки.</p> <p>4. Етнопедагогіка як провідна галузь педагогіки народознавства.</p> <p>5. Розвиток народної педагогіки на сучасному етапі.</p>	2
3	<p>Тема. Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.</p> <p>1. Завдання методики проведення занять з народознавства.</p> <p>2. Зміст ознайомлення дітей з народознавством в дошкільному закладі.</p>	2
4	<p>Тема. Обряди, звичаї, традиції українського народу.</p> <p>1. Характеристика української національної обрядовості.</p> <p>2. Свята весняно-літнього циклу.</p> <p>3. Свята осінньо-зимового циклу.</p> <p>4. Методика ознайомлення дітей з обрядами.</p> <p>5. Методика організації свят в різних вікових групах.</p>	2
5	<p>Тема. Побут українського народу.</p> <p>1. Характеристика української національної іграшки.</p> <p>2. Види українських національних іграшок.</p> <p>3. Український національний одяг, взуття.</p> <p>4. Український національний посуд.</p> <p>5. Українська національна кухня.</p> <p>6. Предмети домашнього вжитку, їх призначення, характеристика.</p> <p>7. Методика ознайомлення дітей з побутом України в різних вікових групах.</p>	4
6	<p>Тема. Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.</p> <p>1. Народні промисли та ремесла, їх регіональна характеристика.</p> <p>2. Українська вишивка.</p> <p>3. Форми, методи і прийоми ознайомлення дітей з народними промислами та ремеслами.</p> <p>4. Характеристика українського образотворчого мистецтва.</p> <p>5. Ознайомлення дітей з українською скульптурою.</p>	4
7	<p>Тема. Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.</p> <p>1. Жанрова характеристика української фольклористики.</p> <p>2. Колискова пісня, її місце в сімейній педагогіці.</p> <p>3. Забавлянки, потішки, пестушки, їх характеристика та методика використання в різних вікових групах.</p> <p>4. Класифікація приказок, прислів'їв, загадок, їх місце в навально-виховній роботі ДНЗ та методика використання.</p> <p>5. Скоромовки. Методика їх заучування і використання у роботі з дітьми.</p>	2

	6. Лічилки, їх місце в навчально-виховному процесі ДНЗ. 7. Голосилки, мовчанки, мирилки, їх місце у вихованні дітей.	
Змістовий модуль 2. Методично-професійний		
8	Тема. Українська казка в дошкільному закладі. 1. Жанрові особливості української народної казки. 2. Види та типи казок. 3. Надокучливі казки, специфіка їх використання. 4. Казки-билини, легенди, їх місце в системі роботи ЗДО. 3. Форми, методи та прийоми роботи з казкою.	4
9	Тема. Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми. 1. Специфіка української народної календарно-обрядової пісні. 2. Види обрядових пісень. 3. Спільна робота дитячого садка та сім'ї в ознайомленні дітей з піснею. 4. Коломийки, їх характеристика та методика ознайомлення.	2
10	Тема. Українські національні народні ігри в дошкільному закладі. 1. Особливості народних ігор. 2. Історія виникнення та розвиток українських народних ігор. 3. Класифікація народних ігор. 4. Методичні прийоми використання ігор у кожній віковій групі.	4
11	Тема. Методика ознайомлення дітей з символами України. 1. Походження державної символіки України. 2. Обереги українського народу, їх значення. 3. Рушник – фольклорний символ України. 4. Ознайомлення дітей дошкільного віку з народними оберегами. 5. Особливості методичної роботи з ознайомлення з символами в кожній віковій групі.	2
12	Тема. Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями. 1. Сім'я. Рід. Родина. Родовід. 2. Культура родинних стосунків. 3. Сімейні свята та традиції. 4. Методика ознайомлення дітей з сімейними святами.	2
13	Тема. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм. 1. Характеристика адміністративно-територіального поділу України. 2. Особливості рельєфу України. 3. Національні герої України. Запорізька Січ. Асканія Нова. Тарасова гора. 4. Методика ознайомлення з вулицею, містом (селом), країною в різних вікових групах. 5. Ознайомлення дітей з природою рідного краю, її охороною.	2
14	Тема. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією. 1. Поняття про метеорологію. 2. Народні сезонні прикмети. 3. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний		
1	Тема. Історія розвитку етнопедagogіки як галузі народознавства 1. Принцип народності в педагогіці К.Д.Ушинського, І.І.Срезневського.	2

	<p>2. Популяризація народної педагогіки українськими письменниками.</p> <p>3. Внесок О.Духновича в розвиток народної педагогіки.</p> <p>4. Етнопедagogіка як провідна галузь педагогіки народознавства.</p> <p>5. Розвиток народної педагогіки на сучасному етапі.</p>	
2	<p>Тема. Побут українського народу.</p> <p>1. Характеристика української національної іграшки.</p> <p>2. Види українських національних іграшок.</p> <p>3. Український національний одяг, взуття.</p> <p>4. Український національний посуд.</p> <p>5. Українська національна кухня.</p> <p>6. Предмети домашнього вжитку, їх призначення, характеристика.</p> <p>7. Методика ознайомлення дітей з побутом України в різних вікових групах.</p>	2
3	<p>Тема. Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.</p> <p>1. Народні промисли та ремесла, їх регіональна характеристика.</p> <p>2. Українська вишивка.</p> <p>3. Форми, методи і прийоми ознайомлення дітей з народними промислами та ремеслами.</p> <p>4. Характеристика українського образотворчого мистецтва.</p> <p>5. Ознайомлення дітей з українською скульптурою.</p>	2
Змістовий модуль 2. Методично-професійний		
4	<p>Тема. Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.</p> <p>1. Специфіка української народної календарно-обрядової пісні.</p> <p>2. Види обрядових пісень.</p> <p>3. Спільна робота дитячого садка та сім'ї в ознайомленні дітей з піснею.</p> <p>4. Коломийки, їх характеристика та методика ознайомлення.</p>	2
5	<p>Тема. Методика ознайомлення дітей з символами України.</p> <p>1. Походження державної символіки України.</p> <p>2. Обереги українського народу, їх значення.</p> <p>3. Рушник – фольклорний символ України.</p> <p>4. Ознайомлення дітей дошкільного віку з народними оберегами.</p> <p>5. Особливості методичної роботи з ознайомлення з символами в кожній віковій групі.</p>	2
6	<p>Тема. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.</p> <p>1. Характеристика адміністративно-територіального поділу України.</p> <p>2. Особливості рельєфу України.</p> <p>3. Національні герої України. Запорізька Січ. Асканія Нова. Тарасова гора.</p> <p>4. Методика ознайомлення з вулицею, містом (селом), країною в різних вікових групах.</p> <p>5. Ознайомлення дітей з природою рідного краю, її охороною.</p>	2
7	<p>Тема. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.</p> <p>1. Поняття про метеорологію.</p> <p>2. Народні сезонні прикмети.</p> <p>3. Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.</p>	2

6. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний		
1	Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.	8
2	Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства	12
3	Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.	10
4	Обряди, звичаї, традиції українського народу.	8
5	Побут українського народу.	6
6	Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.	8
7	Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.	8
Змістовий модуль 2. Методично-професійний		
8	Українська казка в дошкільному закладі.	8
9	Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.	8
10	Українські національні народні ігри в дошкільному закладі.	8
11	Методика ознайомлення дітей з символами України.	8
12	Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями.	8
13	Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.	8
14	Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.	8
	Разом	116

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичний		
1	Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.	12
2	Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства	12
3	Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.	12
4	Обряди, звичаї, традиції українського народу.	12
5	Побут українського народу.	10
6	Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.	10
7	Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.	10
Змістовий модуль 2. Методично-професійний		
8	Українська казка в дошкільному закладі.	10
9	Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.	12
10	Українські національні народні ігри в дошкільному закладі.	10
11	Методика ознайомлення дітей з символами України.	12
12	Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями.	12
13	Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.	10
14	Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.	10
	Разом	154

7. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Зміст роботи
1	Теоретичні основи методики проведення занять з народознавства.	Виписати вислови К.Ушинського та О. Духновича про народне виховання
2	Історія розвитку етнопедагогіки як галузі народознавства	Скласти картотеку праць та методичної літератури з народознавства
3	Завдання та зміст ознайомлення дітей з елементами народознавства.	Зробити стислі анотації варіативних програм з народознавства
4	Обряди, звичаї, традиції українського народу.	Скласти анотовану картотеку звичаїв і обрядів кожного регіону України. Укласти перелік книг і статей на тему «Традиції і звичаї українського народу» (10-15 назв). Запропонувати розгорнутий план бесіди з дітьми старшої групи на тему «Напередодні Різдва (Водохреща, Масляної, Великодня, Зелених свят, Івана Купала тощо).
5	Побут українського народу.	Зробити опис національного одягу та взуття відповідно до свого регіону
6	Ознайомлення дітей з народними промислами, ремеслами та мистецтвом українського народу.	Аналіз програмних завдань та змісту роботи з ознайомлення з народними промислами та образотворчим мистецтвом
7	Малі жанри українського фольклору в роботі з дітьми дошкільного віку.	Скласти анотації на збірки українського дитячого фольклору. Розробити фрагмент плану-конспекту заняття з використанням малих жанрів українського фольклору.
8	Українська казка в дошкільному закладі.	Дати порівняльний аналіз завдань, змісту роботи з казкою, викладених у варіативних програмах
9	Українські народні пісні та методика їх використання в роботі з дітьми.	Розробити сценарії пісенних вечорів в дошкільному навчальному закладі
10	Українські національні народні ігри в дошкільному закладі.	Скласти анотовану картотеку українського національного ігрового фольклору. Описати зміст однієї гри для кожного віку і можливості її використання в роботі з дітьми кожної вікової групи.

11	Методика ознайомлення дітей з символами України.	Складання та аналіз сценаріїв свят і розваг з використанням народних символів і оберегів
12	Методика ознайомлення дітей з родинними стосунками та сімейними традиціями.	Розробити сценарії інсценівок на обрану тематику «Моя родина», «Сімейні традиції», «День народження дитини». Скласти тлумачний словник українських імен та прізвищ.
13	Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.	Скласти тлумачний словник термінів, які є основою краєзнавчих визначень і понять. Скласти план-конспект заняття для ознайомлення дітей дошкільного віку з рідним краєм.
14	Методика ознайомлення дітей з народною метеорологією.	Виготовити альбом народних прикмет відповідно до пори року

Тематика рефератів

1. Етнопедагогіка як складова частина народної педагогіки.
2. Народна педагогіка – багатотомний усний підручник навчання і виховання.
3. Історико-педагогічні аспекти розвитку дошкільної освіти в Україні.
4. Педагогічні погляди Софії Русової, їх творчий розвиток на сучасному етапі розвитку дошкільної освіти.
5. Видатні педагоги минулого про суть, завдання і значення народної педагогіки.
6. Проблеми народної педагогіки в прогресивні вітчизняній педагогічній спадщині минулого.
7. Специфічні риси українського фольклору.
8. Форми роботи з малими жанрами українського фольклору у дошкільному закладі.
9. Зміст ознайомлення дітей з українським народознавством.
10. Родинні свята і обряди як визначальний чинник виховання.
11. Календарно-обрядові свята українського народу та їх значення у виховному процесі.
12. Шляхи застосування народних традицій і звичаїв в дошкільних закладах.

13. Традиційні особливості української іграшки.
14. Особливості української національної кухні.
15. Ознайомлення дітей дошкільного віку з творами народного декоративно-прикладного мистецтва.
16. Українські народні приказки, прислів'я та загадки, їх місце у навчально-виховному процесі ЗДО.
17. Місце скоромовок та лічилок у навчально-виховному процесі ЗДО.
18. Особливості колядок та щедрівок.
19. Специфіка художніх засобів виразності українських народних казок.
20. Жанрові особливості українських народних казок.
21. Види українських народних казок.
22. Пісенна творчість українського народу осінньо-зимового циклу. Регіональні особливості обрядових пісень.
23. Пісенна творчість українського народу весняно-літнього циклу. Регіональні особливості обрядових пісень.
24. Ознайомлення дітей з природою в іграх.
25. Місце народних ігор в різних видах діяльності дітей.
26. Герб України, історія його виникнення та символічна характеристика.
27. Прапор - державний символ України.
28. Історичний та державний гімн України.
29. Прийоми ознайомлення з символікою українських імен та прізвищ.
30. Сімейно-родинні зв'язки і стосунки українців.
31. Ознайомлення дітей дошкільного віку з корисними копалинами і народним господарством України.
32. Народна метеорологія і її використання в сучасних ЗДО.
33. Особливості роботи вихователя з ознайомлення дітей дошкільного віку з народними прикметами.

8. Методи навчання

1) За джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

- практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, проблемні, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

Також використовуються інноваційні методи, зокрема, брейнстормінг («мозковий штурм»), «дерево рішень», «займи позицію», «гонка за лідером», «мікрофон» тощо; навчально-педагогічна (рольова) гра (студенти перебувають у ролі вихователя, помічника вихователя, методиста, завідувача, батьків тощо); майстер-класи; метод інтерв'ю (інтерв'ювання); метод проектів; методи дистанційного навчання, інтернет-технології .

9. Методи контролю

1) методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тематичні повідомлення, реферати, ситуаційна робота, підсумковий контроль;

2) методи письмового контролю: модульне письмове тестування, самостійні роботи, контрольні роботи;

3) комп'ютерного контролю: тестові програми;

4) методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль №1							
T1	T2	T3	T4	T5 (5-6)	T6 (7-8)	T7 (9)	100
10	10	10	10	20	20	20	

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота							Підеу-мковий тест (екза-мен)	Сума
Змістовий модуль 2								
T8 (10-11)	T9 (12)	T10 (13-14)	T11 (15)	T12(16)	T13 (17)	T14 (18)	50	100
0-50								

T8, T9 ... T14 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D		
50 – 59	E	задовільно	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів
(спеціальність 012 «Дошкільна освіта»)
з дисципліни «Методика проведення занять з народознавства»

Рівні навчальних досягнень	Бал	Критерії оцінювання
Початковий	1-25	Студент володіє навчальним матеріалом з методики проведення занять з народознавства на рівні засвоєння окремих термінів, фактів, без зв'язку між ними.
	26-49	Студент не усвідомлює мету вивчення дисципліни, здійснює спроби відтворити зміст заданого, проте може дати відповідь на питання за допомогою викладача або знайти її у підручнику.
Середній	50-59	Студент володіє початковими знаннями з МПЗЗН, не володіє достатньою кількістю навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту або за допомогою викладача; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не вміє працювати самостійно.
	60-69	Студент розуміє зміст навчального матеріалу, поверхнево аналізує події, робить висновки; відповідь на запитання правильна з незначними помилками; може самостійно відтворювати значну частину або деякий об'єм матеріалу, вміє застосовувати знання на практиці, використовувати додаткові матеріали за допомогою викладача.
Достатній	70-79	Студент може правильно і логічно відтворити навчальний матеріал з МПЗЗН, розуміти терміни і основні положення, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, може наводити власні приклади, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; може скласти план реферату за допомогою викладача і відповідно його оформити; може використовувати додаткові матеріали, терміни, складати таблиці, схеми, проте допускає несуттєві помилки.
	80-89	Студент володіє достатнім рівнем знань, може вільно використовувати вивчений матеріал, логічно викладає думки і твердження, вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, проте з деякими неточностями; вміє самостійно працювати, підготувати реферат і захистити його положення.
Високий	90-100	Студент володіє всебічними, системними й глибокими знаннями, може використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати основні тенденції та протиріччя педагогічних процесів; робить аргументовані висновки, професійно оцінює нові факти, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; творчо підходить до розв'язання завдань, володіє знаннями з суміжних дисциплін, може проаналізувати педагогічні ситуації; вільно виконує передбачені програмою завдання.

11. Методичне забезпечення

1. Навчальна типова програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Програми практик.
4. Плани занять.
5. Навчальні-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо.
6. Конспект лекцій з дисципліни.
7. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних занять.
8. Завдання на курсові проекти.
9. Контрольні завдання до семінарських, практичних занять.
10. Питання до екзаменаційних білетів, екзаменаційні білети.
11. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів.
12. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Наук. ред. та упоряд. О.Л. Кононко. – К.: Світич, 2014. – 430.
13. Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. Білан; за заг. ред. О. Низьковської. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 256 с.
14. Дитина: освітня програма для дітей від двох до семи років / Автор. колектив; наук. керівник В. Огнев'юк. – К., 2016. – 304 с.
15. Каплуновська О. М. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку / Каплуновська О. М., Кичата І. І., Палець Ю. М.; за наук. ред. О. Д. Рейпольської. – Тернопіль: Мандрівець, 2016. – 72 с.
16. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. – К. : Українська академія дитинства, 2017. – 80 с.
17. Інші матеріали.

**Програмові вимоги до курсу
«Методика проведення занять з народознавства»**

1. Джерела народної педагогіки.
2. Предмет дисципліни «Методика проведення занять з народознавства».
3. Принципи дисципліни «Методика проведення занять з народознавства».
4. Проблеми народної педагогіки в педагогічній спадщині минулого.
5. Розвиток народної педагогіки на сучасному етапі.
6. Розвиток етнопедагогіки у ХІХ ст.
7. Ідеї народного виховання у творчості українських письменників.
8. Розвиток етнопедагогіки у ХХ ст.
9. Принцип народності в педагогіці К.Д.Ушинського, І.І.Срезневського.
10. Популяризація народної педагогіки українськими письменниками.
11. Внесок О.Духновича в розвиток народної педагогіки.
12. Етнопедагогіка як провідна галузь педагогіки народознавства.
13. Завдання ознайомлення дітей з витоками народознавства.
14. Зміст ознайомлення дітей з народознавством в дошкільному навчальному закладі.
15. Свято. Традиція. Звичаї. Обряди.
16. Історія виникнення та розвиток української обрядовості.
17. Історичні традиції, обряди та сучасність.
18. Характеристика української національної обрядовості.
19. Свята весняно-літнього циклу.
20. Свята осінньо-зимового циклу.
21. Методика ознайомлення дітей з обрядами.
22. Методика організації свят в різних вікових групах ДНЗ.
23. Характеристика української національної іграшки.
24. Види українських національних іграшок.
25. Український національний одяг, взуття.
26. Український національний посуд.
27. Українська національна кухня.
28. Предмети домашнього вжитку, їх призначення, характеристика.
29. Методика ознайомлення дітей з побутом України в різних вікових групах ДНЗ.
30. Народні промисли, ремесла, мистецтво, їх характеристика.
31. Українська вишивка.
32. Писанкарство.
33. Прилучення дітей до народних ремесел.
34. Ознайомлення дітей з українською скульптурою.
35. Методика ознайомлення дітей з народними промислами та ремеслами.
36. Характеристика українського образотворчого мистецтва.
37. Жанрові особливості української фольклористики.
38. Колискова пісня, її місце в сімейній педагогіці.
39. Забавлянки, потішки, пестушки, їх характеристика та методика використання в різних вікових групах.
40. Українські народні приказки, прислів'я, загадки, їх місце в навчально-виховному процесі ДНЗ та методика використання в різних вікових групах.

41. Скоромовки. Методика їх заучування і використання у роботі з дітьми.
42. Лічилки, їх місце в навчально-виховному процесі ДНЗ.
43. Прозивалки, мовчанки, мирилки, їх місце у вихованні дітей.
44. Методика ознайомлення дітей з малими жанрами українського фольклору.
45. Жанрові особливості української народної казки.
46. Види казок.
47. Надокучливі казки, легенди.
48. Форми, методи та прийоми роботи з казкою в різних вікових групах ДНЗ.
49. Специфіка української народної календарно-обрядової пісні.
50. Спільна робота ДНЗ та сім'ї в ознайомленні дітей з піснею.
51. Коломийки, їх характеристика та методика ознайомлення.
52. Колядки, щедрівки, їх особливості та методика використання в навчально-виховному процесі ДНЗ.
53. Основні види обрядових пісень, їх характеристика.
54. Класифікація народних ігор.
55. Характеристика народних ігор, їх структурні особливості.
56. Історія виникнення та розвиток українських народних ігор.
57. Народні хороводні ігри, методика їх використання в різних вікових групах.
58. Рухливі народні ігри, методика їх проведення в різних вікових групах ДНЗ.
59. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з народними іграми.
60. Походження державної символіки України.
61. Обереги українського народу, їх значення. Обереги рослин, обереги тварин, обереги-речі побуту.
62. Рушник – фольклорний символ України. Види рушників. Методика ознайомлення з рушниками.
63. Ознайомлення дітей дошкільного віку з народними оберегами.
64. Особливості методичної роботи з ознайомлення з символами в кожній віковій групі.
65. Сім'я. Рід. Родина. Родовід. Культура родинних стосунків.
66. Сімейні свята та традиції української сім'ї.
67. Методика ознайомлення дітей дошкільного віку з сімейними святами, традиціями, правилами сімейного етикету.
68. Методика ознайомлення дітей різних вікових груп з родоводом та сімейними стосунками.
69. Рідний край. Україна. Батьківщина. Особливості рельєфу України.
70. Природний колорит України.
71. Методика ознайомлення дітей з рідним краєм.
72. Методика ознайомлення з вулицею, містом (селом), країною в різних вікових групах ДНЗ.
73. Поняття про метеорологію.
74. Народні сезонні прикмети.
75. Методика використання народної метеорології в роботі з дітьми дошкільного віку.
76. Особливості сприймання і розуміння дітьми змісту прикмет.

12. Рекомендована література

Базова література

- 1) Білан М. Український стрій: Навчальний посібник / М. Білан, Г. Стельмащук. – Львів : Фенікс, 2000. – 325 с.
- 2) Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. Білан; за заг. ред. О. Низьковської. – Тернопіль : Мандрівець, 2017. – 256 с.
- 3) Богуш А., Лисенко Н. Українське народознавство в дошкільному закладі. – К.: Вища школа, 2002. – 407 с.
- 4) Васіна З. Український літопис вбрання: [Книга-альбом] / З. Васіна. – К.: Мистецтво, 2006. – 448 с.
- 5) Воропай О. Звичаї нашого народу. – К. : Фоліо, 2013. – 512 с.
- 6) Дроботій О., Кривоніс М. Патріотичне виховання в ДНЗ. – К.: Ранок, 2017. – 192 с.
- 7) Енциклопедія українознавства для школярів і студентів [Текст] / авт.-упоряд. В. В. Оліфіренко [та ін.]. – Донецьк : Сталкер, 2001. – 494 с.
- 8) Кононенко П. Українознавство. — К.: МАУП, 2005. – 392 с.
- 9) Лаврик О. Україна. Все, що робить нас українцями. – Х. : Віват, 2015. – 256 с.
- 10) Лановик М., Лановик З. Українська усна народна творчість: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2001. – 475с.
- 11) Лепеха Т.В. Українознавство. Навч. Посібник. – К.: Просвіта, 2005. – 376 с.
- 12) Лисенко Н. Етнопедагогіка дитинства: навчально-методичний посібник / Н. Лисенко. – К.: Слово, 2011. – 702 с.
- 13) Лозко Г.С. Українське народознавство. – Х.: Див, 2011. – 512 с.
- 14) Народознавство. Творча майстерня народних митців / Уклад. Л. Яковенко. – Х. : Видавництво «Ранок», 2016. – 16 арк. у папці.
- 15) Ніколаєнко В. Народознавство у дошкільному навчальному закладі (2-6 років). – Х. : Основа, 2010. – 208 с.
- 16) Ніколаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс / Т. Ніколаєва. – К.: Дніпро, 2005.– 320 с.
- 17) Українська етнологія: Навч. посіб. / За ред. В. Борисенко. – К. : Либідь, 2007. – 400 с.
- 18) Українське народознавство: Навч. посіб. /За ред. С.П.Павлюка. -2-ге вид. – К.: Знання, 2004. – 570 с.
- 19) Павлюк С. Українське народознавство. – К.: Знання, 2006. – 568 с.
- 20) Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт» / [Андрієтті О., Голубович О., Дяченко Т., Ільченко Т. та ін.]. – Т.: Мандрівець, 2012. – 104 с.
- 21) Савчук Б. Українська етнологія. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2004. – 559 с.
- 22) Фоменко Е. Формування національної самосвідомості дітей. – Х. : Основа, 2009. – 121 с.
- 23) Хоружа Л. Педагогічна деонтологія: навч-методич. посіб. / Л. Хоружа. – К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. – 96 с.

- 24) Щербань П. Національне виховання в сім'ї. – К., 2000. – 258 с.
25) Якушно І. Українознавство: [навч. посібник]. — Житомир, 2006. — 164 с.

Допоміжна література

- 1) Символічні коди народної культури (міфологія, фольклористика та етнологія). Бібліогр. матеріали з білоруської, російської та української міфології, фольклору та етнології / Уклад.: Н. Аксьонова, Ю. Полякова, М. Філон, О. Хомік; Бібліогр. ред.: С. Глибицька, С. Марченко. – Х.: ХНУ ім. В. Каразіна, 2008. – 336 с.
2) Баран В. Етногенез українського народу: короткий нарис. — К.: Товариство "Знання" України, 2007. — 148 с.
3) Баран В. Історичні витоки українського народу / В. Баран, Я. Баран. – К. Генеза, 2005. – 208 с.
4) Галичанець М. Українська нація. Походження і життя української нації з найдавніших часів до XI століття. – Тернопіль: Мандрівець, 2005. – 368 с.
5) Катрій Ю. Пізнай свій обряд. – Л.: Свічадо, 2004. – 472 с.
6) Коровицький О., Тканко З. Моделювання костюма в Україні ХХ ст. — Л., 2000. – 194 с.
7) Лепеха І. Рослини в слов'янській традиції / Авт.-уклад. І. Лепеха [та ін.]. – Одеса, [б.в.], 2007. – 76 с.
8) Лепеха Т. Українознавство: Навч. посібник. – К.: Просвіта, 2005. – 376 с.
9) Лозко Г. Етнологія України. Філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект. – К., АртЕК, 2002. – 304 с.
10) Лозко Г. Коло Свароже. Відроджені традиції. – Український письменник. – К., 2004. – 222 с.
11) Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів. – Ужгород, 2012. – 800 с.
12) Українська родина: родинний і громадський побут / Упор. Л. Орел. – К., 2000. – 424 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnppb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>
4. Библиотека Гумер <http://www.gumer.info/>
5. <http://etno.uaweb.org>
6. <http://tvory.com.ua>
7. <http://proridne.org>
8. <https://doshkilnyk.in.ua/tag/narodoznnavstvo/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.